

NORES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Høringsuttalelse
Deres ref: -202404816
Vår ref: 2025/118505
Dato: 19.06.2025

Mattilsynets høringsuttalelse – konsesjonssøknad for Stemmen og Hallandsvatn kraftverk, Flekkefjord (Agder)

Viser til mottatt brev fra NVE med anmodning om uttalelse til søknad om konsesjon for Stemmen og Hallandsvatn kraftverk, datert 12. mai 2025.

OM TILTAKET

Stemmen Kraft AS ønsker å bygge to kraftverk, Stemmen kraftverk og Hallandsvatn kraftverk i Flekkefjord kommune. Tiltaket omfatter:

- Regulering av Hallandsvatn
- Regulering av Stemmetjørn
- Overføring av vann fra Hallandsvatn til Stemmetjørn
- Kraftstasjoner med tilhørende infrastruktur

VÅR ROLLE

Mattilsynet er statlig sektormyndighet for områdene planter, helse og velferd hos fisk og dyr, mat og drikkevann. Som høringsinstans har vi i oppgave å bidra til å ivareta nasjonale og regionale interesser innenfor våre forvaltningsområder. I tilknytning til denne saken er tema drikkevann særlig relevante.

Konklusjon:

- Søknaden mangler faglig vurdering av påvirkning på drikkevannsbrønner
 - Anbefaler kartlegging av alle brønner og risikovurdering før konsesjon gis
-

Om vannforsyning

Mattilsynet forvalter drikkevannsforskriften (forskrift om vannforsyning og drikkevann). Vårt ansvarsområde i konsesjonssaker er knyttet til beskyttelse av eksisterende og framtidige drikkevannskilder og leveringssikkerhet for trygt og nok drikkevann til innbyggerne.

Mangelfull behandling av (drikke)vannforsyning i søknaden

Vannforsyning er kun omtalt i kapittel 3.9 av søknaden, hvor det står: "*Tiltaket antas å ikke påvirke vannkvalitet, vannforsynings- eller resipientinteresser, verken i anleggs- eller driftsfasen. Bebyggelsen nedstrøms dam Hallandsvatn har etablert drikkevannsbrønner ved dyphulls boring, og blir ikke berørt av eventuelt forurensset vann i anleggsperioden for dambyggingen ved Hallandsvatn.*"

I vedlegg «Hydrologisk rapport» er vannforsyning nevnt indirekte i spørsmål 1.1.1 på side 3, hvor det spørres: "*Er det i dag vannforsyningsanlegg eller andre reguleringer inklusive overføringer inn/ut av kraftverkets naturlige nedbørfelt?*" - og svaret er markert som "Nei" med kryss.

Tiltakshaveren konkluderer uten faglig begrunnelse i søknaden at tiltaket ikke vil påvirke drikkevannsinteressene. Søknaden mangler konkrete undersøkelser og har ikke benyttet tilgjengelige faglige kilder som NGUs grunnvannsdatabase (GRANDA) for å kartlegge eksisterende drikkevannsbrønner i området. Det foreligger ikke hydrogeologisk dokumentasjon av sammenhengene mellom overflatevann og grunnvann, og ingen risikoanalyse av hvordan permanent regulering av vannstand kan påvirke grunnvannsnivå og trykkforhold.

Mattilsynet vurderer at regulering av Hallandsvatn og Stemmetjørn vil kunne påvirke grunnvannsnivå, trykkforhold og vannkvalitet i eksisterende drikkevannsbrønner. Særlig nedstrøms områder hvor det er etablert drikkevannsbrønner ved dyphulls boring kan være sårbare for slike endringer. Uten konkret kartlegging og faglig utredning er det ikke mulig å vurdere omfanget av påvirkningen, men risikoen for negative konsekvenser for eksisterende vannforsyning kan ikke utelukkes. Tiltakshavers påstand om at brønnene "ikke blir berørt" mangler faglig dokumentasjon og kan ikke legges til grunn for konsesjonsvurderingen.

Avklaring av Mattilsynets ansvarsområde

For å avklare Mattilsynets ansvarsområde er det nødvendig å fastslå om disse brønnene utgjør:

Enkeltvannforsyning (§ 3 bokstav c i drikkevannsforskriften):

- Forsyner kun én husstand/eiendom
- Eierne har selv ansvar for vannkvaliteten
- Faller ikke inn under Mattilsynets tilsynsansvar

Vannforsyningssystem (§ 3 bokstav k i drikkevannsforskriften):

- Forsyner 2 eller flere boliger eller fritidsboliger
- Faller inn under Mattilsynets tilsynsansvar

Søknaden inneholder kun én setning om drikkevann: «*Bebyggelsen nedstrøms dam Hallandsvatn har etablert drikkevannsbrønner ved dyphulls boring*». Denne begrensede informasjonen gjør det umulig å vurdere om brønnene utgjør enkeltvannforsyninger eller vannforsyningssystemer. Våre registre viser ingen registrerte vannforsyningssystemer i området, men registreringen kan være ufullstendig.

Anbefalinger til NVE:

Dersom disse brønnene skulle falle utenfor Mattilsynets direkte tilsynsansvar, anbefaler vi at NVE vurderer å stille krav om:

- Kartlegging av alle eksisterende drikkevannsbrønner i influensområdet ved bruk av GRANDA-databasen
- Dialog med berørte brønneiere om eksisterende vannkilder og kvalitet
- Risikovurdering av hydrogeologiske forhold og sammenheng mellom overflatevann og grunnvann
- Etablering av forebyggende tiltak ved identifisert risiko

Dette vil bidra til å sikre at tiltakshaver oppfyller sitt ansvar etter drikkevannsforskriften, forurensningsloven og vannressursloven for ikke å forurense eller skade eksisterende drikkevannskilder.

Med hilsen

Mattilsynet, tilsynet

Chi Thuy Le

seniorrådgiver

